

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 września 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił W. P. prawa do dodatku pielęgnacyjnego. W uzasadnieniu decyzji wskazano, że nie ma podstaw do przyznania wnioskodawcy prawa do dodatku pielęgnacyjnego gdyż komisja lekarska ZUS, orzeczeniem z dnia 19 września 2016 r. nie stwierdziła niezdolności do samodzielnej egzystencji.

/decyzja k. 198 akt rentowych/.

Wnioskodawca złożył odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do dodatku. Podniósł, że dodatek otrzymywał od 2012 roku.

/odwołanie k. 2/.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie przytaczając argumentację jak w uzasadnieniu skarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie k. 3/.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny

W. P. urodził się (...).

Od 1 marca 1997 roku wnioskodawca ma przyznane prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy. Początkowo orzekano częściową niezdolność do pracy, zaś od 1 czerwca 2004 roku orzekana jest całkowita niezdolność do pracy.

Od dnia 1 września 2005 roku wnioskodawca miał orzeczoną niezdolność do samodzielnej egzystencji. Lekarz orzecznik stwierdził wówczas, że wnioskodawca jest niepełnosprawny od dzieciństwa z powodu niedorozwoju umysłowego lekkiego, po urazie głowy i zapaleniu opon mózgowo-rdzeniowych, z postępującą degradacją psychiczną, bezradny, zagubiony, niesprawny w codziennym funkcjonowaniu, wymagający pomocy innych osób w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych (higienicznych, przygotowania posiłków, zakupach i wszystkich spraw związanych z wychodzeniem z domu).

Decyzją z dnia 1 października 2012 roku ZUS przyznał rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i dodatek pielęgnacyjny w związku z okresową niezdolnością do samodzielnej egzystencji do dnia 30 września 2016 roku.

Dowód: akta ZUS

Wnioskodawca jest osobą upośledzoną w stopniu lekkim od dzieciństwa, ponadto wykazuje objawy charakteropatyczne – organiczne zaburzenia osobowości. Nie stwierdza się objawów psychotycznych ani głębszych zaburzeń otępiennych. Wnioskodawca jest samodzielny w czynnościach życia codziennego, samodzielnie się porusza, przyjmuje posiłki.

Dowód: opinia pisemna biegłego G. P. k 32-34, opinia ustna k 49 odwrót.

Sąd odmówił mocy dowodowej opinii biegłej psychiatry, S. W.. Biegła stwierdziła bowiem, że relatywnie dobre funkcjonowanie wnioskodawcy w życiu codziennym nie upoważnia do uznania go za osobę zdolną do samodzielnej egzystencji. Wyjątkowość, w sensie negatywnym, linii życiowej wnioskodawcy nakazuje według biegłej, aby orzekając o braku zdolności do samodzielnej egzystencji uwzględnić czynnik społeczny.

W ocenie Sądu powyższe wnioski, wypływające z opinii biegłej W., nie mogą być uwzględnione. Opinia nie jest do końca obiektywna, bowiem biegła odwołała się do czynnika społecznego, który w sprawie o dodatek pielęgnacyjny nie

jest brany pod uwagę. Należy ponadto wskazać, że poza czynnikiem społecznym biegła W. nie podała jakiegokolwiek innej okoliczności, która uzasadniałaby twierdzenie o niezdolności wnioskodawcy do samodzielnej egzystencji.

Sąd dopuścił dowód z opinii innego biegłego psychiatry, który w sposób jednoznaczny wskazał, że wnioskodawca jest zdolny do samodzielnej egzystencji. Swoją opinię biegły P. oparł na tym, że wnioskodawca samodzielnie chodzi do toalety, potrafi zrobić sobie herbatę czy kawę oraz kanapki. W opinii ustnej biegły podał, że dokonał oceny stanu zdolności wnioskodawcy do samodzielnej egzystencji w oparciu o przyjęte kryteria, czyli poruszanie się, komunikowanie z otoczeniem, przy czym chodzi tutaj o funkcje mowy, zdolność do samoobsługi, przyjmowanie posiłków, pomoc w czynnościach fizjologicznych. Biegły wskazał ponadto, że wnioskodawca miał wykonane stosowne testy w kierunku niezdolności do samodzielnej egzystencji oraz testy psychologiczne, które nie potwierdziły niezdolności wnioskodawcy do samodzielnej egzystencji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje

Odwołanie jest niezasadne.

Zgodnie z art. 75 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U z 2016 r. poz. 887 ze zm.) dodatek pielęgnacyjny przysługuje osobie uprawnionej do emerytury lub renty, jeżeli osoba ta została uznana za całkowicie niezdolną do pracy oraz do samodzielnej egzystencji albo ukończyła 75 lat życia.

Niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, przy czym całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy /art. 12 ust. 1 i 2/.

Termin „niezdolność do samodzielnej egzystencji” zdefiniowany został w art. 13 ust. 5 ustawy, jako spowodowana naruszeniem sprawności organizmu konieczność stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych.

Pojęcie niezdolność do samodzielnej egzystencji ma szeroki zakres przedmiotowy. Obejmuje opiekę, oznaczającą pielęgnację, czyli zapewnienie ubezpieczonemu możliwości poruszania się, odżywiania, zaspokajania potrzeb fizjologicznych, utrzymywania higieny osobistej itp. oraz pomoc w załatwianiu elementarnych spraw życia codziennego, takich jak robienie zakupów, uiszczanie opłat, składanie wizyt u lekarza /por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 6 marca 2003 r. sygn. I AUa 651/02, opubl. Pr.Pracy 2004/7-8/65/.

Za niezdolność do samodzielnej egzystencji uważa się wobec tego sytuację, w której ubezpieczony jest pozbawiony praktycznej możliwości zaspokajania we własnym zakresie podstawowych potrzeb i funkcji życiowych.

Przeprowadzone w rozpoznawanej sprawie postępowanie dowodowe pozwoliło ustalić, że wnioskodawca nie spełnia przesłanki w postaci stwierdzonej niezdolności do samodzielnej egzystencji. Dowód z opinii biegłego psychiatry wykazał, że wnioskodawca jest w stanie zaspokajać swoje podstawowe potrzeby życiowe w zakresie higieny osobistej, przyjmowania posiłków, wykonywania czynności samoobsługowych. Nie jest osobą całkowicie zależną od otoczenia, co jest przesłanką stwierdzenia konieczności stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w zaspokojeniu podstawowych potrzeb życiowych oraz niezdolności do samodzielnej egzystencji.

Oczywiście Sąd nie neguje, że stan zdrowia wnioskodawcy jest poważny, jak również tego, że okresowo wnioskodawca wymaga wsparcia innych osób. Jak sam podał biegłym, na co dzień pomagają mu dzieci. Okoliczności te nie uzasadniają jednak uznania go za osobę niezdolną do samodzielnej egzystencji.

Sąd nie stracił również z pola widzenia faktu, że przez wiele lat organ rentowy wypłacał wnioskodawcy dodatek pielęgnacyjny. Zdaniem Sądu okoliczność ta nie może jednak „z automatu” przesądzać o zasadności przyznania tego dodatku na kolejny okres. Za każdym razem organ rentowy, przed wydaniem decyzji, dokonywał

badania wnioskodawcy. W minionych latach lekarze orzecznicy ZUS widzieli podstawy do przyznania dodatku pielęgnacyjnego, ale odbywało się to w oparciu o analizę stanu zdrowia wnioskodawcy, jego możliwości funkcjonowania w społeczeństwie i radzenia sobie z czynnościami życia codziennego.

Obecnie, zarówno lekarze orzecznicy ZUS (w tym komisja lekarska), jak i biegły psychiatra G. P. zgodnie przyznali, że wnioskodawca radzi sobie z czynnościami życia codziennego, w tym potrafi wykonać samodzielnie czynności związane z toaletą czy przygotowaniem posiłku. To, że ciepłe posiłki przygotowują mu dzieci, nie stanowi podstawy do zakwestionowania samodzielności wnioskodawcy. Co więcej, biegła W. również nie negowała samodzielności wnioskodawcy w podstawowych czynnościach życia codziennego, jednak nakierowała swoją opinię na aspekt społeczny, kierując się swoistego rodzaju współczuciem w związku z, niewątpliwie trudną, drogą życiową wnioskodawcy.

Wnioskodawca, jako osoba urodzona w dniu (...) nie spełniała także warunku do przyznania dodatku pielęgnacyjnego z uwagi na ukończone 75 lat życia.

W konsekwencji, wobec braku podstaw do uwzględnienia odwołania, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc orzekł jak w wyroku.

Zarządzenie: odpis wyroku wraz z uzasadnieniem i pouczeniem doręczyć wnioskodawcy.